

Mañuekos'eko beñiak.

Osteguna (Urñla'ren 13'an).

Eguneko beñiak gauza txikiak. Tisza aldetara eta Hardu guda-lekura zaintza eraman da, baña Gurugu artu zan ezkerrean abek ezef kalte gabe eraman ditezke.

Tazuda artu zutenean, Sanjurjo'ren tropa mordoak agintari abek galdu zitun, sei oso gaizki zaurituak, eta beste bederatzia ez ain gaizki. Zenbat soldadu galdu ziran ez dakigu. Il eta zauritu oyek Terzio Extranjero, Prinzeza, Granada, Toledo, Afrika erejimentukoak eta Artilleriko bat ziran.

Ostirala. Españolak Zeluan'en.

Gaur goizean Kabanelas, Berenger eta Sanjurjo'ren tropa mordoak Zeluan'era juañ dira; Kabanelas zaldun eta oñezkoekin ezker-aldeak, Berenger erdiak burnibideari jaraika, eta Sanjurjo Sengangan'etik bera eskubiko aldean.

Onak, Bughen-Zein'eko egietan zerbait gogor ari beñ izan zuan, eta Kabanelas'en zaldunak beste mordo kabanelas'ekin ere bai. Baño goizeko amañ ta erdietako osorik amañ

zan guda-jotzea eta ordu añtako Zeluan'eko gaztelua españolen eskuetan zegan.

Garelano erejimentua Sanjurjo'ko tropa mordoan jarañ dute eta guda-jotze onetan ibili da.

Larunbata.

Moruak Basbel'eko Gurugu gafiaren guda-lekura etoñi dira, baño españolen gaitzarik gabe alde egin erazi zitzen.

Orain arte, bi ilabete ta erdi abetan, Melila'n españolen alde ekin duten moruak (Regulares), beñiro Zeuta'ra eraman dituzte. Leku zailenetan ibili dituzte-ta, 100'etik 70 zauritu edo il dira. Agintarien arteko 28 il dira.

Zeluan'eko inguruetan eta gazteluan moruen naskagarikeri asko ikusi dira. Español-soldaduak il zituzten bezela utzi zituzten agintari eta orain bere ezurak nunnai ikusten dira.

Oñegatik, osasunerako beñ bezela leku ayek eraldu nai dirala, lan aundiak egiten dituzte, diotenez.

Igandea eta astelena.

Guda-jotzerik ez, egun abetan. Keddanoakoak, españolen menpean jarañ dira.

Alíkante gaxotegi-itxasontzia beste 407 gaxo eta zaurituekin Malaga'ra eldu da.

Asteartea.

Eguna pakean igaro da. Egazkiñak moruen auzoetan astinketa edefak eraman dituzte.

Artu diran lekuetan gauzak nolabait eraldutze moro-agintari batzuek izendatuko dira Lendabizikoa Beni Sikar'ekoñi jarañ zayote. Abd-el Kader, beñi españolen alde asko ageri izan dan moro bat egin dute.

Berenger gudalburu nauñiak Gobiernuari balduta, onen bayetzarekin, Mañuekos menderatzeko erabakiak artu dira.

Moruen artean ez daude denak gogo batean; zergatik ez dakite, baña Atlaten'etik ikusi da nola batzuek beste ordu tiroka egon diran Gelaya'tarñak.

Asteazkena.

Eguna pakean igaro da. Bitartean españolak indaritzen ari dira. Sizilia bezela beste soldaduak da gajoz, eta laxter Mañuekos'en 132 egazkiñ izango men dira.

Azkañ bukatzia beñ degu danak.

eraman dute eta Alemani'tik makina beñiak beñ-datoz lana azkañago ta obeki egiteko.

Ameriketan urte batzuek egin ondoren etoñi zazkigu Odiozola'tar Inazio eta Ituarte'tar Juan Bautista jaunak beren familiekin.

Añieta'tar Fermina and. laister ezkontzekoa ta Donosti'ar gazte batekin.

Akula poliki samar arapatzen dute añantzaleak.

Orio.—Salsamendi pelotaria etoñi zaigu bere eztañetako ibilaldiak egin ondoren.

Emengo sagar guzia saldua dago, 9 neufiko gurdia 12 durotan.

Meñkatuñ. Oloak 18 peseta bi; oñaskoak 10 peseta; añautzak 5 peseta; babarun beñi peseta bat kilo.

Oyartzun.—Gure eritar Irigoyen'tar Paul'tar jaunak, egin onerako organista izendatua izan da; Amuñio'ko (Araba) organista izan da orain arte.

Tolosa.—Amadeo de Juan, Miserikordiko administradorea, orain egun gutxi zoñ aundiak utzirik iges egin zuna Burdeos'en gelditu arazi dute, eta laister ekañiko dute noski; batzuek diotenez 10 mila duroen zuloa utzi omen du Miserikordiko kutxan, beste batzuek beñiz orieko aundiagoa utzi dula diote. Zulo oriek egiten eñezagoa da betetzen baño; kañgua kendu eta beste administradore beñi bat ipintzea erabaki da.

Soto'ar Kañuto jauna, alkate izana eta papera fabrikako nagusia elizakoak eman eta oso gaizki dago au eskribitzen ari geranean.

Lopez'tar Eusebio jauna, bere gaitzetik ondo jartzen ari da. Oñela obe!

Alberdi'tar Sekundino jauna, Elgoibar'ko monjen kapelau izendatu dute.

Uñetxu (Bilañeal).—Zumañaga'ko alkate dan Buska Sagatizabal'tar Jose jaunaren piñuteg batean bi mila piñu-ondo ere dira. Inoren eruz ez dala izan noski, diote.

Zumaya.—Zuloaga mañolari edo pintore ospatsuak Elkano'ren kuadro edef bat egin du eta jende asko etortzen da bere etxera ikustera. Uranga jaunak ere beste kuadro bat egin du. Elkano ori getariañ zañ eta orain lareun urte, bera izan zan lenengoz munduari buelta eman ziona. Datoñ urtean jarañ aundiak izango dira lareun-gañ urteureña ospatzeko.

Zelaya'tar Bitoriano diputadu jauna, Paris'era joana da bere amarekin batean.

BIZKAYA

Begonia.—Irugañen Ordenoak beren Batzar aundiaren 17'ean izahar zuten; Gonzalez Etxabari, Azkue, Ilari ta beste jaun batzuek itz egin zuten; oso jende asko izan zan eta elizkizun edefak egin ziran.

Bilbao.—Udalak edo Ayuntamentuak 25 mila peseta eman ditu, Bilbao'ko seme diran soldadu gaxo, elbaritu ta ildakoen familie laguntzeko.

Aspaldi onetan ezin zitekean ibili bein ilundu ezker Bilbao'bañtafako bideetan; edozein tokitan lapuñak rebolberakin ateratzin zitazkion norñari eta zaramakian diru guzia kendu; batean andre bateri 100 peseta, beste batean gizon bateri milaka peseta eta oñela. Oraingoan oratio garbiketa bat eñiñ izan beñ dute polizikoak eta ez da ainbesteko lapuñeta otsik entzuten; lapuñ pila bat itz alpera sartu dute.

Durango.—Aspaldian ikusten ez zan sokamutuñ izan zan aũreko Sar Fausto jayetan.

Jesusto beren lkestetxe edo Kolejoa aunditzeko bañmetena eskatu diote Udalari.

Mañari'ko baseñtar bat garoz beteko gaurdik baten ondoan ziñola, gurdia iraulirik azpian artu ta il egin zan.

Aũreko igandean Mutriku'ko pelotari txikiak pelota pañidu edef bat jokatu zuten.

Aũreko igandean Urñiolar jañde asko juañ zan eta pakea eskatuaz elizkizun edefak egin ziran.

Gñnika.—Uriarte'tar Kastor'arñi tekto azkañ, Esperanza ta Etxeberia'tar Pepita lirañarekin laister ezkontzeko da.

Tokiren batean joku geyegi egiten omen da. Oñela ez dek erenta gero.

Lekeitio.—Lekeitio eta inguruñtako erriak alkar'etik ileko arugañ larunbatetan feria egiteko asmoak artu zituzten. Ilaren 15'ean izan zan lenengoa eta bai polita ere; 80 abere buru bildu ziran 16 peseta eraldeak eñiñ; bariak ere izan ziran.

Beasko'tar Esteban jaunak, Meñiko'ra diñola eta bere lagunei apar edef bat eman zian.

NAPAÑO

Alsasua. —22'etik 25'arte izen aundiako feriañ dira eri onetan eta jayak.

Iruña.—Bere bizikleta ta guzi erakara eroririk itxusari samar'aurteko gelditu da Apetxe'ar jaun, 25 urteko kontratista.

Orain alditxo bat Nekazari elkar'teen beñtze izan zan eta an ikusi zana, auñeko urtean 3 milo pesetan onerariak edo abono mineralak erosi ziran nekazarien artean zabalitzeko. Oso indarñsua da Elkar'te ori eta on aundia egiten die nekazarie.

Caja de Ahorros'ko zuzendari ordezkoa (subdirector) Bajo Uñibari'ar Ramon izendatu dute.

Gizonak eta batez ere desertoreak Pñantz aldera izkutuñ pasaten zituztelakoan, Donosti'ra preso eraman zituzten naparñak libre uztera omen diñoz, bat edo bi Iruñakoak eta bi Elizondokoak (Goyenetxe ta Barñola jaunak).

Perañ. —Gurdi, autokamioi eta nekazaritzako iñsua ta makinak egin eta konpontzen zituzten lantegi batean su aundie izan da; ezin itzali izan zun jendeak eta 50 mila pesetan kalteak bai omen dira.

ARABA

Gazteiz (Bitoria).—Aũreko larunbatean (8'an) goizeko 11 1/2'etan añileroen almazenetan 24 kañoi-granada leriur'ikakaraziko estanda izan zan. Melilla'ko kañoi-granada preparatzen zituzten or, egunero-egunero pila aundiak iñenez bidalirik. Beste 40 granada kaja ere an urbilean zeuden eta aritzeko izan zan oek ere ez su artu ta lertzea. Almezeneko inguruñtan granada puskak nun-nai erori ziran baña etzuten kalte aundirik egin, bai ordea kuartel bañuan; bertan ilik gelditu ziran Mariano Tramuz, komandantea, Muguñza'tar Jeronimo ta Vicente Fernandez kaboak; oso gaizki ta urpego eguzkan il zan Angulo'tar Felipe; oso gaizki ta ia ilean daude orain Jose Mille, Jose Fernandez, Francisco D minguez ta Angel Rodriguez soldaduak.

Eñiko jai guziñak gelditu dira eta ileta aundiak egin dituzte.

Ateneo'an euskera erakusten asi dira ilaren 20'etik aũra.

Ezkeñ anayak Milan'en (Italia'n) aũreko medalia edef bat irabazi du, ono Exposizioan erakutsi ditun txokolate ondo egiten sari.

LABURDI

Bayona.—Pñantz'ko beste erietan bezela emen ere asi dira peseta edo franko bateko eta biko diru zabalitzen; urte antzekoak dira, oso politak, eta lengo frankoen zabalera koak. Noizbait ere papera zikin oriek alde egingo al dute. Ez dira zilañezkoak.

Don bane-Loh tzun.—Gobernuak Konseile edo Ayuntamentuari adierazi dio laister eñeztuko dutela pasaporte kontua eta mugak igarotzea.

Ayuntamentuak edo Konseilak 1.000 franko eman dizkio Amikale soziedadeñ bere pelota gaztutarako eta zorianak Pñantz guziñko txapelotan.

Sara.—Gizaldiñk dira noski San Migel'etatik San Martin'etaraño sareak ezartzen dirala emengo usotegetan. Aũten orain arte uso gutxi igaro edo pasa omen da, bainan ala ere 140 amate omen doza añapatu dituzte, eta Etxalar'eko beste aldean beste orñbeste bai noski.

Usoak garai onetan Rusia, Noruega eta iparaldeko beste aldetatik datoz Afrika.

Lenengo banaka batzuek, azkañnak, gero pilaka zarañ aũreñk gidari eta gazteak erdian ondo batuek ibiltzeko.

Euskaleriko beñiak

Guzkikoak.

Soldaduzkakoak.—Sizilia rejimentuko bataloi bat Melila inguruñtako mendian aritu, baña ez da oraindik sendatzen dabil, eta ofegatik, erdi gaxo bat edo beste kendu ezker ez du okerik izan. Eta bigañen bateloya astelenean atera zan Donosti'tik Malaga'ra; goizean Kasino aũrean Meza bat entzun zuten jende asko bildurik eta gero gaueko 10'etan berebiziko agur bizi eta sutsu bat egin zitzen eñi guztia estazioa bildurik.

Diputazioak 4 automobil erosi ditu eta orain beñ bezela ipintzen ari dira gero Melila'tik Sizilia egongo dan tokira ura eraman dezaten; ur gutxi omen dago baztañ ayetan eta Sizilia'ko soldaduei oso egoki etoñko zaizkie lau automobil oriek, ur garbi eta ona izan dezaten.

Gezala'tar Jazinto (Sizilia'koa) eta Añtola'tar Inazio (Ferokafiñe bateloya) gaxo Inerzio (Sizilia'koa) gaxo sendatu ondoren beren rejimentueñara joan dira.

Gazteiz edo Bitoria'tik Melila'ra joanduz Gipuzkoa rejimentua gelañ asieratik aũre-aũrean dabil eta ila onen 10'ean españolak Gurugu mendia artu zutenean ere an zan su egiten. Il eta elbaritu batzuek izan zitun eta orien artean gipuzkoak batzuek. Ona zien:

Madina'tar Eusebio, balaz ila. (Goyan bego).

Bengoat'ar Pñudenzio, Añasate edo Mondragoñtara ezkerko sorbaldu balaz zauritua.

Urñelai'tar Gregorio, oñatiñra, ezkerko begi ondoan balaz joa.

Elizondo'tar Alejandro, ezkerko iztañean zauritua.

Adalondo'tar Kandelario, seguratañra, ezkerko iztañean zauritua.

Herñandez'tar Marzelino, getariañra, Tercio Extranjero'koa ezkerko ukalondan balaz joa.

Lenengoa bakañra da ila, entzun deguez oñatiñra baña ez dakigu seguru; besteak erietetan daude eta sendatzen ari omen dira.

Bagoi'ar utxi. —Artu-emanetarako estazioetan oso bagoi gutxi daudela eta Bilbao ta Gazteiz'ko komerziantek gobernuari keja bidali diote.

Usoak.—Uso-pasa dala eta eri guziñtako aurturik of dabiliz beren eskopietak aurturik mendi egal zutietan ipun! eta ipun! Nai bezelako ego aizea dabil ofetarako aspaldi onetan. Batez ere Etxalar'eta Sara aldean poliki xamañ añapatzen omen dituzte beñariz ipiñitako sare aundietan.

GIPUZKOA

Alza.—Etxe merkeko aũre beñi bat egin dute emen, orain arte 8 etxe beñi

eta aũreko igandean iriki zuten aũzo ori; Eñegin zaña eta Donosti'ko jaun aundi asko izan ziran jai orietan.

Añasate (Mondragon).—Unión Cerrajera izeneko lantegi nagusiak eritegi edef bat ipintzeko asmoak artu dituzte, beren lantegitik joanikako soldadurik geroñ gaxoto edo elbarituko balitz ere nun ondo sendatu eñiñ dezan.

Salón Sport'eko nagusiak soldadu eritañen alde egin dituan jayetan, mila peseta ta geyago bildu ditu, eta 29 soldadu izanik emendik Afrika'n, 7'na duro bidalduko zazkie bakoitzari. Ayuntamentua ere kalerik-kale ibili da dirua biltzen, tanbolina aũretik.

Asteasu.—Kabanas Oteiza'tar Anjel mañolari edo pintore ospatsua Paris'era joana da bere lagun Gezala eta Tetañxe margolariekin batean beren kuadro edefak Paris'en erakustera.

Befgara.—Aspaldi onetan emengo alkate jauna erira ur geyago ekañtzen alegiñak egiten ari da. Oñi da eriañen alde lan egitea!

Agofosin'go jolas zelai edefari asiera ona eman diote emengoak. Batzokikoak ere beren bandera beñi estrefanetuz zutela eta jai edefak eñiñak dira.

Estaziorako bide beñi bukatu dute; udarako ekspesa kenduko da ila onen 21'etik.

Goiko estazioko jefa Añtola'tar Jose jauna badijoa emendik 25 urte emen egin ondoren.

Il a onen 25'ean izango dira 82 urte Fuereñk kendu zizkigunetik jamaika kalte etoñi zaizkigu geroztik! ¿Kontuan erori zerate euskaldunak?

Bidania.—Muñoa'tar jaunak oso ondo ikusiak eta maitatuak dira eri onetan; Muñoa'tar Juan jaunari 18 urteko alaba bat il zitzen ayeta eta ileñak ilaren 15'an izan ziran emengo eliz edefean; eri guziñ-guztia bildurik eliza gañezka beterik egon zan.

Koru'ko
Andre Maria'ren
Ikastetxian,
 Urñilaren 3'gn. asita,
 egunero
 añasaldeko 6'tan
KRISTAU-İKASBIDIA,
EDO DOTRINA,
IZANGO DA.